

POSUDEK  
NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

„Programy primární prevence a jejich vliv na žáky základních škol v Litoměřicích“

Diplomantka: Michaela Vlková

Předložená bakalářská práce se zabývá důležitou problematikou, která má bezprostřední vztah k uskutečňování sociální práce v terénu. Všímá si důležitého segmentu edukace a socializace mladých lidí v rámci školy, která pro některé speciální otázky zajišťuje pomoc od specializovaných organizací, které jsou schopny odborné aplikace programů primární prevence jako širokospektrálního nástroje pro tvorbu dobrého právního a mravního vědomí dětí. V tomto ohledu lze ocenit snahu diplomantky podívat se na tento praktický proces v rámci škol v jednom konkrétním větším městě.

Hlavním cílem bakalářská práce je tak pokus o poznání vlivu externích programů primární prevence, které jsou realizovány na základních školách ve městě Litoměřice, posouzení potřebnosti těchto programů v rámci výuky na základních školách. Speciálně se pak zaměřuje na moderní problematiku zneužívání internetu a metody obrany proti případným škodám plynoucím z pohybu ve virtuálním světě.

V první části své práce se autorka zabývá vymezením některých pojmů, které souvisejí se zkoumanou problematikou, přičemž výklad je občas poněkud poplatný pojetí, které razí odborníci na protidrogovou problematiku. Stěžejním názorem autorky pak ovšem je, že primární prevenci (v soulase s materiálem MŠMT) definuje jako „takovou výchovu, která vede k předcházení, minimalizaci či oddálení rizikových projevů chování a zaměřuje se na rozvoj zdravého životního stylu, pozitivního sociálního chování, psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací“. V této části práce naznačuje některá úskalí primární preventivní práce a zdůrazňuje potřebu evaluace výsledků této činnosti. Čtenář má ovšem občas dojem, že některé pasáže celého úvodního výkladu by měly být ještě hlouběji autorsky uchopeny.

Po úvodních pasážích nás autorka seznamuje s konkrétní situací na poli primární prevence v městě Litoměřice, přičemž je vyzvednuta záslužná činnost místní PPP na tomto poli. Je zde podrobněji referováno o programu „Bezpečně na internetu“, přičemž autorka prolíná výklad o obecnějších informacích o tomto programu PPP se svým pozorováním aplikace tohoto programu ve školách (tyto poznatky měly být spíše uvedeny až u vlastní informace o výzkumném šetření).

Další část bakalářské práce se zaměřila na preventivní úkoly školy v předcházení asociálního chování. Autorka zde shrnuje zejména úkoly školního metodika prevence a význam materiálu „Minimální preventivní program“ dle představ MŠMT, nevyjadřuje se však v žádném směru k faktickým praktickým dopadům těchto školních prostředků.

V praktické části bakalářské práce se dočítáme, že „cílem výzkumného šetření bylo zjistit vliv vybraného programu primární prevence na názory žáků základních škol“. Tímto vybraným programem byl program s názvem „Bezpečně na internetu“. Diplomantka provedla dotazníkové šetření ve dvou základních školách, přičemž v každé z nich zvolila pro výzkumnou akci dvě třídy (vždy jednu třídu 5. ročníku a jednu třídu 7. ročníku). Metodika experimentu spočívala v tom, že před tím, než pracovníci PPP Litoměřice uskutečnili preventivní program ve čtyřech vybraných třídách, diplomantka v nich provedla vstupní výzkumné dotazníkové šetření, které bylo zaměřeno

na virtuální svět internetu a znalosti, které o těchto záležitostech žáci měli. Poté co byl preventivní program PPP ukončen ve zkoumaných třídách, bylo provedeno následné dotazníkové šetření, které mělo ukázat, do jaké míry se změnilo názory žáků na probíranou problematiku. Šetření zahrnovalo cca 75 žáků.

Výsledky ukázaly, že děti v pátých třídách bývají poměrně málo ve svých rodinách informovány o nebezpečích neopatrného pobytu na internetu, děti sedmých tříd však tuto informaci s domova již v převažujícím množství případů mají. (Na okraj průběhu zkoumání je třeba vznést dotaz, proč se informace prvního oddílu zjišťovaly před i po preventivním programu – vždyť výsledek odpovědí na tyto otázky nemohl být přece ovlivněn průběhem vlastního preventivního programu!).

Výsledky druhého a třetího oddílu jsou zajímavé, ukazují, že aplikovaný preventivní program situaci u žáků v oblasti bezpečného pohybu na internetu – někde více, někde méně – zlepšil. Diplomantka v závěru oprávněně uzavírá, že „výsledky mého výzkumu mě vedou k takovému závěru, že pokud je program primární prevence dobře připraven a realizován správně vyškoleným personálem, můžeme pozorovat jeho následnou efektivitu“. Já se domnívám, že jedním z nejlepších zpráv z provedeného výzkumu je poznatek, že respondenti po absolvování preventivního programu více uvažovali o tom, že by se o problémech s internetovou komunikací svěřili častěji rodičům nebo jiné dospělé osobě.

Škoda, že výsledky experimentu nebyly hlouběji tříděny a že se tak dozvídáme pouze některé možné „ochutnávky“, např. že více neopatrné při pohybu na internetu jsou dívky než chlapci, že více naklonění ke komunikaci s neznámými lidmi jsou žáci bez sourozence, či že chlapci v obou ročnících svůj volný čas na internetu tráví více hraním počítačových her než komunikaci na sociálních sítích.

**ZÁVĚR:** Předložená bakalářská práce se zabývala zajímavým tématem, ve své teoretické části mohla být více diskusně zaměřena a hlouběji propracována, v praktické části pak poněkud více dotazena. V zásadě ale soudím, že práci lze přijmout k obhajobě a ohodnotit známkou „VELMI DOBRĚ“

31.8.2015

PhDr. Kazimír Večerka, CSc.